

Βρυξέλλες, 26 Μαΐου 2025
(OR. en)

9395/25

DEVGEN 76
FIN 557
COAFR 108
ACP 32
RELEX 655
NDICI 4
SAN 248
SUSTDEV 38

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 26 Μαΐου 2025

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 7403/25 + ADD 1

Θέμα: Ειδική έκθεση αριθ. 18/2024 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ για τα συστήματα υγείας σε επιλεγμένες χώρες-εταίρους — Σύμφωνη με τους γενικούς στρατηγικούς στόχους, με προβλήματα όμως συντονισμού και βιωσιμότητας οι παρεμβάσεις»
– Συμπεράσματα του Συμβουλίου (26 Μαΐου 2025)

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 18/2024 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ για τα συστήματα υγείας σε επιλεγμένες χώρες-εταίρους — Σύμφωνη με τους γενικούς στρατηγικούς στόχους, με προβλήματα όμως συντονισμού και βιωσιμότητας οι παρεμβάσεις», όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 4099η σύνοδό του στις 26 Μαΐου 2025.

**Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 18/2024 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο
«Χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ για τα συστήματα υγείας σε επιλεγμένες χώρες-εταίρους —
Σύμφωνη με τους γενικούς στρατηγικούς στόχους, με προβλήματα όμως συντονισμού και
βιωσιμότητας οι παρεμβάσεις»**

1. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την ειδική έκθεση αριθ. 18/2024 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με τη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ για τα συστήματα υγείας σε επιλεγμένες χώρες εταίρους. Η έκθεση αξιολογεί τη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ για την υγεία στις χώρες εταίρους κατά τις περιόδους προγραμματισμού 2007-2013 και 2014-2020, καθεμία εκ των οποίων υπερέβαινε τα 3 δισ. EUR, και για την περίοδο 2021-2027 έως τις αρχές του 2024, η οποία υπερέβαινε έως τότε τα 2 δισ. EUR. Το Συμβούλιο σημειώνει δεόντως τα πορίσματα και τις συστάσεις της έκθεσης.
2. Το Συμβούλιο διατηρεί την προσήλωσή του στην πλήρη εφαρμογή της στρατηγικής για την παγκόσμια υγεία, όπως υποστηρίζεται επίσης από την Ύπατη Εκπρόσωπο, και υπενθυμίζει τα συμπεράσματά του με τίτλο «Στρατηγική της ΕΕ για την παγκόσμια υγεία — Καλύτερη υγεία για όλους σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο»¹. Στο πλαίσió τους ζητείται αυξημένη φιλοδοξία, με την υιοθέτηση ολοκληρωμένης προσέγγισης που θα διευρύνει την έμφαση από τη διάσωση ζωών και τον περιορισμό της εμφάνισης και της εξάπλωσης νόσων στην προαγωγή της υγείας και της ευεξίας, με συμπερίληψη της ψυχικής υγείας και της καταπολέμησης των διακρίσεων και του στίγματος και δη για γυναίκες και κορίτσια, παιδιά και νέους, ηλικιωμένους, ανθρώπους με αναπηρία, ΛΟΑΤΚΙ, αυτόχθονες πληθυσμούς και άτομα και κοινότητες που βρίσκονται σε ευάλωτη και περιθωριοποιημένη κατάσταση, καθώς και πληθυσμούς μεταναστών και εκτοπισμένων. Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι η παγκόσμια υγεία απαιτεί αποτελεσματική πολυμερή προσέγγιση και πολυσυμμετοχικές εταιρικές σχέσεις χωρίς αποκλεισμούς, που αποτελούν βασικούς πυλώνες της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ, ως αναπόσπαστο στοιχείο για την ενίσχυση της βασιζόμενης σε κανόνες διεθνούς τάξης. Το Συμβούλιο διατηρεί επίσης την προσήλωσή του στην εταιρική σχέση ΕΕ-ΑΕ για την παγκόσμια υγεία.

¹ ST 5908/24, 29 Ιανουαρίου 2024.

3. Το Συμβούλιο τονίζει τον σημαντικό ρόλο που έχει η συνεργασία για την ανάπτυξη στον τομέα της υγείας και τη σημασία της στενής συνεργασίας, επί ίσοις όροις, με τις χώρες εταίρους για την ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης στα προϊόντα και τις υπηρεσίες υγείας, για την ενίσχυση των συστημάτων υγείας προς την καθολική κάλυψη υγείας και για τη συμβολή στην πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντίδραση σε πανδημίες. Η παγκόσμια υγεία αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ, που συμπεριλαμβάνει τις πρωτοβουλίες της Global Gateway και της «Ομάδας Ευρώπη» για την υγεία. Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει τον ηγετικό ρόλο της ΕΕ και των κρατών μελών της στην προαγωγή της παγκόσμιας υγείας, από κοινού με τους εταίρους, με βάση την αλληλεγγύη, την ανθρωπιά, την ίση μεταχείριση, την ισότητα των φύλων και τον σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Η διασφάλιση της στρατηγικής συνοχής των πολιτικών μας και της χρηματοδοτικής στήριξης με τις προτεραιότητες και τα συστήματα των χωρών εταίρων έχει ύψιστη σημασία.
4. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι η στήριξη της ΕΕ για την υγεία στις χώρες εταίρους συμβάλλει στον γενικό στόχο της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ που συνίσταται στη μείωση και, τελικά, στην εξάλειψη της ακραίας φτώχειας. Σύμφωνα με τη διεθνή προσέγγιση για την υγεία, ιδίως με τον 3ο στόχο βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, η ΕΕ παρέχει χρηματοδότηση στα συστήματα υγείας των χωρών εταίρων της μέσω διμερών και περιφερειακών προγραμμάτων, πρωτοβουλιών της «Ομάδας Ευρώπη» στον τομέα της υγείας, οργανισμών-εταίρων του ΟΗΕ, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και άλλοι πολυμερείς οργανισμοί-εταίροι, όπως το Παγκόσμιο Ταμείο για την Καταπολέμηση του AIDS, της Φυματίωσης και της Ελονοσίας, η GAVI, η Συμμαχία για τα Εμβόλια, και το Ταμείο για τις Πανδημίες.
5. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το συμπέρασμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι η ΕΕ υποστήριξε διάφορες παρεμβάσεις στον τομέα της υγείας που ήταν σύμφωνες με τις ανάγκες των χωρών και ότι η στήριξη της ΕΕ έχει συμβάλει στη λειτουργία των συστημάτων υγείας τους.
6. Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση το συμπέρασμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι η κατανομή της χρηματοδότησης επηρεάστηκε από αδυναμίες, ότι η αποτελεσματικότητα έργων παρεμποδίστηκε από ζητήματα συντονισμού και βιωσιμότητας και ότι η παρακολούθηση δεν έδωσε πλήρη εικόνα των δραστηριοτήτων της Επιτροπής στον τομέα της υγείας.
7. Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση το περιορισμένο πεδίο της διεξοδικής ανάλυσης της ειδικής έκθεσης σχετικά με τη στήριξη της ΕΕ στον τομέα της υγείας, η οποία καλύπτει μόνο τρεις χώρες — το Μπουρούντι, τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό (ΛΔΚ) και τη Ζιμπάμπουε. Επιπλέον, το Συμβούλιο σημειώνει ότι η έκθεση επικεντρώνεται στη στήριξη σε παγκόσμιο επίπεδο και σε επίπεδο χώρας, αλλά δεν καλύπτει περιφερειακές πρωτοβουλίες.

8. Η ειδική έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου περιέχει παρατηρήσεις σχετικά με τη στήριξη της ΕΕ στον τομέα της υγείας στις χώρες εταίρους, καθώς και συστάσεις για μελλοντική στήριξη, και συγκεκριμένα να διασφαλιστεί: καλύτερη αντιστοίχιση μεταξύ των αναγκών των χωρών και της χρηματοδότησης που διατίθεται για την υγεία· καθορισμός σαφών κριτηρίων για τη χρηματοδότηση παγκόσμιων πρωτοβουλιών για την υγεία· βελτίωση της ανάλυσης των αναγκών και του συντονισμού της διανομής εξοπλισμού και φαρμάκων· ανάλυση του εύλογου χαρακτήρα των εξόδων διαχείρισης· αποφυγή αλληλεπικαλύψεων και διασφάλιση συνεργειών· ολοκληρωμένη παρακολούθηση της στήριξης της ΕΕ· προώθηση της βιωσιμότητας των συστημάτων υγείας και απόδοση μεγαλύτερης σημασίας στη συντήρηση του εξοπλισμού.
9. Το Συμβούλιο σημειώνει τις ολοκληρωμένες απαντήσεις της Επιτροπής που επισυνάπτονται στην ειδική έκθεση και εκφράζει ικανοποίηση για το γεγονός ότι η Επιτροπή αποδέχθηκε έστω μερικώς όλες τις συστάσεις της έκθεσης. Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση τις επιπρόσθετες περιπτώσεις βέλτιστων πρακτικών που περιέγραψε η Επιτροπή στις απαντήσεις της στην ειδική έκθεση.

Καλύτερη αντιστοίχιση μεταξύ των αναγκών των χωρών και της χρηματοδότησης που διατίθεται για την υγεία

10. Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση τα πορίσματα της έκθεσης του ΕΕΣ που επισημαίνουν τις διαφορές μεταξύ της κατάταξης των αναγκών των χωρών εταίρων και της γεωγραφικής κατανομής της βοήθειας της ΕΕ στον τομέα της υγείας, καθώς και τη σύσταση για συντονισμό και επανεξισορρόπηση, ει δυνατόν, της κατανομής της χρηματοδότησης μεταξύ παγκόσμιων πρωτοβουλιών, περιφερειακών πρωτοβουλιών και της διμερούς στήριξης προς τις χώρες. Το Συμβούλιο επιδοκιμάζει την πρόθεση της Επιτροπής να ενισχύσει τα κριτήρια για την ανάπτυξη της κατάταξης των χωρών και να εξετάσει τρόπους για τη δέουσα ενσωμάτωση της κατάταξης στον επόμενο προγραμματισμό. Το Συμβούλιο τονίζει την ανάγκη να ληφθούν δεόντως υπόψη οι ανάγκες των χωρών εταίρων κατά την κατανομή της χρηματοδότησης της ΕΕ για την υγεία. Το Συμβούλιο τονίζει ότι η ενσωμάτωση της στήριξης σε παγκόσμιο, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο έχει καίρια σημασία για την προώθηση των ζητημάτων υγείας μέσω της στρατηγικής για την παγκόσμια υγεία και της υλοποίησης των έργων της Global Gateway που σχετίζονται με την υγεία.

Καθορισμός σαφών κριτηρίων για τη χρηματοδότηση παγκόσμιων πρωτοβουλιών για την υγεία και βελτίωση της τεκμηρίωσης όσον αφορά τη διαδικασία κατανομής χρηματοδότησης

11. Το Συμβούλιο τονίζει ότι είναι σημαντικό να καθοριστούν σαφή, ειδικά και, κατά περίπτωση, ποσοτικοποιήσιμα κριτήρια για τη χρηματοδότηση παγκόσμιων πρωτοβουλιών για την υγεία και να βελτιωθεί η τεκμηρίωση αυτής της διαδικασίας, όπως υπογραμμίζεται στην ειδική έκθεση του ΕΕΣ. Το Συμβούλιο σημειώνει με ικανοποίηση ότι η Επιτροπή εξετάζει ήδη ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία κατά την κατανομή της χρηματοδότησης σε παγκόσμιες πρωτοβουλίες για την υγεία, όπως περιγράφεται στις απαντήσεις της Επιτροπής, και χαιρετίζει τη δέσμευση της Επιτροπής να βελτιώσει τη διαδικασία τεκμηρίωσης σε συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Βελτίωση της ανάλυσης των αναγκών και του συντονισμού της διανομής εξοπλισμού και φαρμάκων

12. Το Συμβούλιο συμφωνεί με τη διαπίστωση του ΕΕΣ ότι ο συντονισμός της διανομής εξοπλισμού και φαρμάκων στις χώρες εταίρους θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω. Το Συμβούλιο επισημαίνει την προσέγγιση της «Ομάδας Ευρώπη» για τον συντονισμό των πολιτικών και των δραστηριοτήτων στον τομέα της υγείας, που θεσπίστηκε για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 και εφαρμόζεται επίσης σε σχέση με τους τομείς συνεργασίας που αναλύθηκαν. Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση τις απαντήσεις της Επιτροπής που επισημαίνουν την ανεπαρκή χρηματοδότηση τόσο από τους δωρητές όσο και από τις κυβερνήσεις, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα εξάντλησης των αποθεμάτων. Το Συμβούλιο χαιρετίζει τη δέσμευση της Επιτροπής να συνεργαστεί με τις χώρες εταίρους προκειμένου να συμβάλει στη χάραξη των στρατηγικών τους στον τομέα της υγείας και να αυξήσει περαιτέρω την ικανότητά τους για ανάλυση, σχεδιασμό και συντονισμό των αναγκών.

Ανάλυση του εύλογου χαρακτήρα των εξόδων διαχείρισης

13. Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση την παρατήρηση της ειδικής έκθεσης του ΕΕΣ ότι το κόστος των παρεμβάσεων στον τομέα της υγείας επιβαρύνθηκε από τη βασισμένη σε κλιμακωτή δομή υλοποίηση και τονίζει ότι είναι σημαντικό να ενισχυθεί η ανάλυση του εύλογου χαρακτήρα των προϋπολογισθέντων εξόδων διαχείρισης. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τη σημασία της τήρησης του κανονιστικού πλαισίου και των ορίων των εξόδων διαχείρισης που καθορίζονται εντός του, αλλά πιστεύει ότι οι προς εφαρμογή κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες μπορούν να βελτιωθούν και επιδοκιμάζει τις προσπάθειες της Επιτροπής προς αυτή την κατεύθυνση.

Αποφυγή αλληλεπικαλύψεων και διασφάλιση συνεργειών μεταξύ των παγκόσμιων πρωτοβουλιών για την υγεία που λαμβάνουν στήριξη

14. Το Συμβούλιο τονίζει ότι έχουν σημασία η αποφυγή των αλληλεπικαλύψεων και η διασφάλιση της συμπληρωματικότητας και του συντονισμού μεταξύ των παγκόσμιων πρωτοβουλιών για την υγεία, ώστε να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα, κατά πλήρη εφαρμογή του θεματολογίου της Λουσάκα. Το Συμβούλιο επισημαίνει τη θετική συμβολή των παγκόσμιων πρωτοβουλιών της «Ομάδας Ευρώπη» στον τομέα της υγείας υπέρ των συνεργειών και της συμπληρωματικότητας, αναγνωρίζει το έργο της Επιτροπής εν προκειμένω και επιδοκιμάζει τις ανανεωμένες προσπάθειες της Επιτροπής να διασφαλίσει συνέργειες μεταξύ των στηριζόμενων παγκόσμιων πρωτοβουλιών για την υγεία. Το Συμβούλιο παροτρύνει τις υπηρεσίες της Επιτροπής και την ΕΥΕΔ, μαζί με τις αντιπροσωπίες της ΕΕ, να συνεργαστούν με τα κράτη μέλη ώστε να ενισχύσουν την προβολή της χρηματοδότησης της ΕΕ στους στοχευόμενους πληθυσμούς εντός των χωρών εταίρων.

Προσδιορισμός δεικτών για την ολοκληρωμένη παρακολούθηση της στήριξης της ΕΕ στον τομέα της υγείας

15. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τη σύσταση της ειδικής έκθεσης του ΕΕΣ προς την Επιτροπή να προσδιορίσει ολοκληρωμένους δείκτες για τις παρεμβάσεις της ΕΕ στον τομέα της υγείας και να αξιολογήσει τη σκοπιμότητα της εφαρμογής αναλογικής μεθόδου για την αναφορά στοιχείων σχετικά με τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων της ΕΕ σε ταμεία πολλαπλών δωρητών. Το Συμβούλιο επιδοκιμάζει την πρόθεση της Επιτροπής να ευθυγραμμιστεί με τους δείκτες και τα πλαίσια που υφίστανται σύμφωνα με το θεματολόγιο της Λουσάκα. Εν προκειμένω, το Συμβούλιο τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι προσπάθειες παρακολούθησης και απόδοσης των αποτελεσμάτων αναλαμβάνονται σε στενό συντονισμό με όλους τους εταίρους και εξισορροποούνται προσεκτικά με την ανάγκη ανάληψης ιδίας ευθύνης και τις διαθέσιμες ικανότητες. Το Συμβούλιο επιδοκιμάζει επίσης την πρόθεση της Επιτροπής να αξιολογήσει περαιτέρω τη σκοπιμότητα της εφαρμογής αναλογικής μεθόδου για την αναφορά στοιχείων σχετικά με τα αποτελέσματα των παρεμβάσεων της ΕΕ, τα οποία θα είναι τεκμηριωμένα, από κοινού δομημένα, κατάλληλα και θα παρουσιάζουν ευαισθησία ως προς τη διάσταση του φύλου.

Ανάληψη δράσης για την προώθηση της βιωσιμότητας των συστημάτων υγείας

16. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία του σχεδιασμού σαφών στρατηγικών μετάβασης και εξόδου για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των συστημάτων υγείας και την πρόοδο προς την επίτευξη της καθολικής κάλυψης υγείας και των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, και αναγνωρίζει την καίρια συμβολή του θεματολογίου της Λουσάκα εν προκειμένω.
- Το Συμβούλιο τονίζει ότι στις συζητήσεις για τα συστήματα υγείας θα πρέπει να συμμετέχουν όλοι οι σχετικοί φορείς, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων των χωρών εταίρων, και να ενθαρρύνεται η κινητοποίηση εγχώριων πόρων, αναγνωρίζοντας παράλληλα τις δυσκολίες λειτουργίας σε δυσχερή περιβάλλοντα. Το Συμβούλιο χαιρετίζει τις εν εξελίξει εργασίες της Επιτροπής για να βελτιωθεί η βιωσιμότητα των συστημάτων υγείας και ενθαρρύνει τον εξορθολογισμό της βιωσιμότητας, της κινητοποίησης εγχώριων πόρων και των κατάλληλων στρατηγικών εξόδου κατά τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό των δράσεων της ΕΕ και των πρωτοβουλιών της «Ομάδας Ευρώπη».

Απόδοση μεγαλύτερης σημασίας στη συντήρηση του εξοπλισμού που παρέχεται στο πλαίσιο των έργων

17. Το Συμβούλιο συμφωνεί με τη σύσταση του ΕΕΣ στην ειδική έκθεση να συμπεριλαμβάνονται οι πτυχές της συντήρησης στις διαδικασίες προμήθειας εξοπλισμού και να ληφθούν μέτρα που θα συμβάλουν στην καθιέρωση νοοτροπίας για πάγια τακτική συντήρηση στα ενδιαφερόμενα μέρη. Το Συμβούλιο επιδοκιμάζει την πρόθεση της Επιτροπής να προωθήσει τη συγκεκριμένη σύσταση κατά τον διάλογό της με τους εταίρους υλοποίησης και τις χώρες εταίρους, καθώς και κατά την εκπόνηση των όρων αναφοράς για τους διαγωνισμούς που τελούν υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει τις προκλήσεις όσον αφορά την αλλαγή συμπεριφοράς και νοοτροπίας σε σχέση με τη συντήρηση του εξοπλισμού και επιδοκιμάζει τη δέσμευση της Επιτροπής να εντείνει την ευαισθητοποίηση και να ενσωματώσει την εκπαίδευση για τη συντήρηση στην παράδοση του εξοπλισμού.
18. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να δώσει έγκαιρη συνέχεια στην υλοποίηση των συστάσεων που περιέχει η ειδική έκθεση. Το Συμβούλιο παροτρύνει την Επιτροπή να αναλύσει, να προσδιορίσει και, αν χρειάζεται, να αντιμετωπίσει ενδεχόμενες συστημικές προκλήσεις οπουδήποτε οι προκλήσεις που προσδιορίζονται στις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου ενδέχεται να υποδεικνύουν επαναλαμβανόμενα προβλήματα κατά την υλοποίηση του προγράμματος της Επιτροπής.